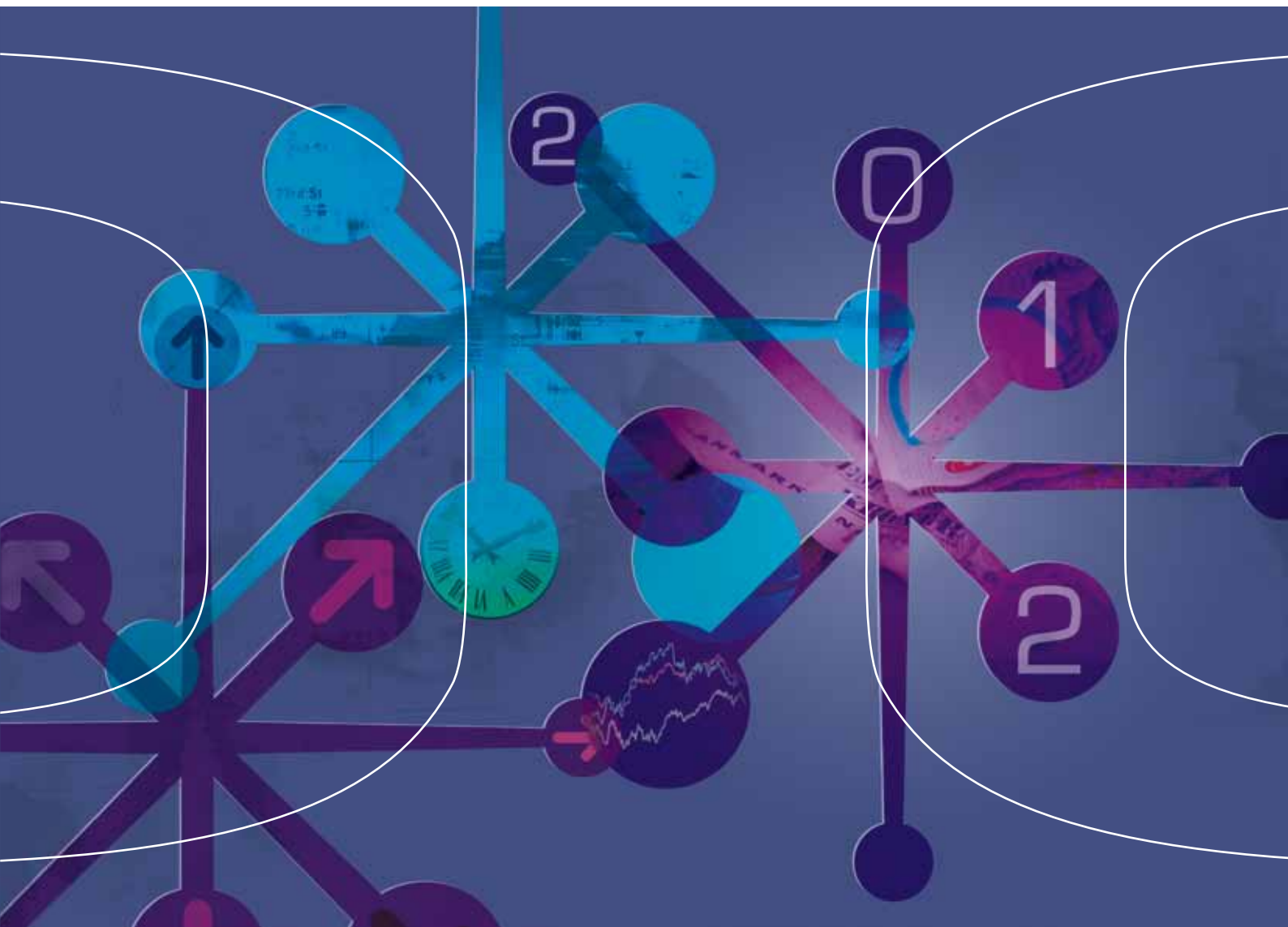
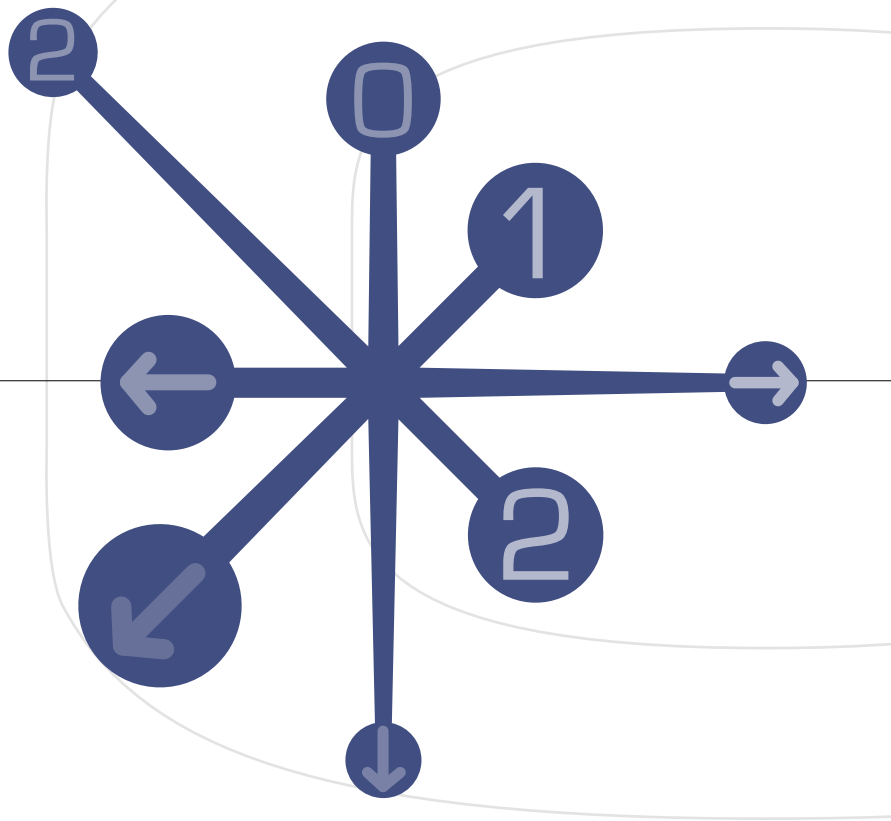

Pohjoismaiden ministerineuvosto

Toimintasuunnitelma ja budjetti 2012 – tiivistelmä

Sisällysluettelo

- 5 **Toimintasuunnitelma ja budjetti 2012**
- 6 Budjetin kokonaiskehys ja sektorikohtainen jakauma
- 8 Vuoden 2012 budjetin päälinjat
- 8 Ministerineuvostojen poliittiset painopisteet
- 15 Keskustelut Pohjoismaiden neuvoston kanssa vuoden 2012 budjetista
- 15 Budjetin tulot ja maiden maksuosuudet
- 16 Maiden ennakoidut maksuosuudet kansallisina valuuttoina
- 16 Pohjoismaiden ministerineuvoston hankehallinnan tilanne
- 17 **Pohjoismaiden ministerineuvoston budjetin ja likviditeetin kehitys**
- 17 Käyttämättä jääneiden varojen kehitys vuosina 2006–2010
- 19 Budjetin kehitys vuosina 2002–2012
- 20 Likviditeetin kehitys
- 22 Liite 1: Pohjoismaisten laitosten määrärahat kansallisina valuuttoina
- 23 Liite 2: Pohjoismaiden ministerineuvoston budjetti budjettikohdittain
- 30 Liite 3: Valuuttakurssit ja inflaatioprosentit 2012

Pohjoismaiden ministerineuvosto
Toimintasuunnitelma ja budjetti 2012 – tiivistelmä

ANP 2011:742

© Pohjoismaiden ministerineuvosto, Kööpenhamina 2012

ISBN 978-92-893-2298-0

Paino: Scanprint

Kansi: Scanprint A/S

Suunnittelu: Scanprint A/S

Painos: 100

Painettu ympäristöä säästävälle paperille, joka täyttää pohjoismaisen Joutsenmerkin kriteerit.

Julkaisua voi tilata osoitteesta www.norden.org/order.

Muita julkaisuja on osoitteessa www.norden.org/publikationer.

Printed in Denmark

Pohjoismaiden ministerineuvosto

Ved Stranden 18

DK-1061 København K

Puh. +45 3396 0200

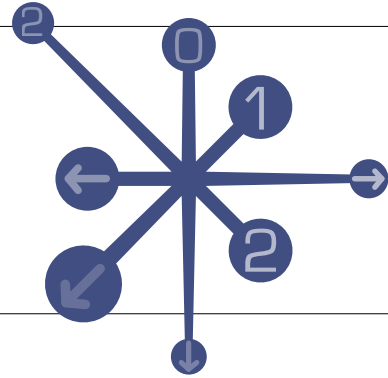
www.norden.org

Pohjoismainen yhteistyö

Pohjoismainen yhteistyö on yksi maailman laajimpia alueellisia yhteistyömuotoja. Yhteistyön perustana on maantieteellinen, historiallinen ja kulttuurinen yhteenkuuluvuus, ja sen piiriin kuuluvat Islanti, Norja, Ruotsi, Suomi ja Tanska sekä Ahvenanmaa, Färsaaret ja Grönlanti.

Pohjoismaista yhteistyötä tehdään politiikan, talouden ja kulttuurin aloilla tärkeänä osana eurooppalaista ja kansainvälistä yhteistyötä. Pohjoismaisen yhteisön tavoitteena on vahva Pohjola vahvassa Euroopassa.

Pohjoismainen yhteistyö pyrkii vahvistamaan pohjoismaisia ja alueellisia etuja ja arvoja globaalissa maailmassa. Maiden yhteiset arvot lujitavat osaltaan Pohjolan asemaa yhtenä maailman innovatiivisimmista ja kilpailukykyisimmistä alueista.

Toimintasuunnitelma ja budjetti 2012

Tämä on Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2012 budjetti.

Budjetti on laadittu pohjoismaisten yhteistyöministerien antamien suuntaviivojen mukaisesti. Pohjoismaiden ministerineuvoston toimintaa on viitoittanut kesästä 2007 lähtien globalisaatiotyö. Globalisaatiopanostuksen myötä ministerineuvosto on ennen kaikkea kohdistanut lisää huomiota globaaleihin haasteisiin, paitsi yhteistyöministerien koordinoimien ja käyttämien globalisaatiovarojen osalta myös erityisalojen ministerineuvostoissa. Samalla eri ministerineuvostojen sektorienvälinen yhteistyö on tiivistynyt.

Vuoden 2012 budjetissa globalisaatioaloitteiden määrähäat ovat vuoden 2011 tasolla.

Vajaat 74 miljoonaa Tanskan kruunua jaetaan budjetissa nykyisten globalisaatioaloitteiden kesken. Arvion mukaan taloudellisia ja hallinnollisia voimavaroja hyödynnetään parhaiten panostamalla nykyisten onnistuneiden aloitteiden jatkamiseen ja kehittämiseen.

Pääministerit ovat päättäneet panostaa vihreään kasvuun, joka oli myös vuoden 2010 globalisaatiofoorumin aiheena. Pohjoismaiden ministerineuvoston tämän vuoden puheenjohtajamaalla Suomella on lisäksi ollut ilmasto Pohjoismaiden ministerineuvoston työn johtoteemana.

Pohjoismaiden neuvoston kanssa vuosittain käytävissä Pohjoismaiden ministerineuvoston budjettia koskeissa keskusteluissa päästiin syksyllä yksimielisyyteen kompromissista, jota molemmat osapuolet tukevat. Kompromissi ei vaikuta budjettikohtien suuruuteen; lisävaroja vaativat muutokset rahoitetaan aikaisempien vuosien käyttämättömillä varoilla.

Oslon ja Utøyen saaren heinäkuisten traagisten tapahtumien jälkeen ministerineuvosto asettaa vuonna 2012 etusijalle työn avointen demokraattisten pohjoismaisten yhteiskuntien turvaamiseksi ja säilyttämiseksi. Panostus koskee useaa alaa ja yksittäiset ministerineuvostot selvittävät tarvittaessa, jos ja miten ministerineuvosto voi osallistua tähän työhön.

Kööpenhaminassa 16. marraskuuta 2011

Halldór Ásgrímsson
Pääsihteeri

Budjetin kokonaiskehys ja sektorikohtainen jakauma

Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2012 kokonaismenokehys on **961 472 000 Tanskan kruunua** eli reaalin budjettikehys on sama kuin vuonna 2011.

Kehyksen erittely:

KOKONAISKEHYKSEN KOOSTUMUS	TUHATTA DKK
Vuoden 2012 hyväksytty budjetti vuoden 2011 hinnoin	934 716
Hintojen tarkistus (vuoden 2012 hintataso)	9 968
Valuuttamuunnot	16 788
Yhteensä vuoden 2012 hinnoin	961 472

Vuoden 2012 budjettikehykseen (vuoden 2011 hinnoin) vaikuttavat liitteen 3 inflaatioprosentteihin ja valuuttakursseihin perustuvat hintojen tarkistukset ja valuuttamuunnot. Lopputuloksena on Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2012 kokonaismenokehys.

Vuoden 2012 budjettiin tehdään hintojen nousun vuoksi 9 968 000 Tanskan kruunun inflaatiotarkistus, joka vastaa keskimäärin 1,1 prosentin inflaatiota. Laitosten määrärahojen muuntaminen kansallisista valuutoista Tanskan kruunuiksi kasvattaa budjettia 16 788 000 Tanskan kruunua. Korostettakoon kuitenkin, että tällä ei ole reaalista vaikutusta budjetin kokoon (tai maiden maksuosuuksiin) tai laitosten määrärahojen suuruuteen. Valuuttakurssi ja käytetään yksinomaan muunnettaessa sijaintimaan valuuttana maksettavia laitosten määrärahoja Tanskan kruunuiksi.

Seuraavalla sivulla on vuoden 2012 menokehyksen sektorikohtainen jakauma.

BUDJETTIKOOSTE 2012 JA 2011 (käyvin hinnoin, tuhatta DKK)

	BUDJETTI 2012	Osuus	BUDJETTI 2011	Osuus	+/-	Erotus %
Globalisaatioaloitteet	73 724	7,7%	72 420	7,7%	1 304	1,8%
MR-K, MR-FJLS, MR-JÄM	219 480	22,8%	212 128	22,7%	7 353	3,5%
Kulttuuri	169 973	17,7%	166 751	17,8%	3 222	1,9%
Maa- ja metsätalous, kalastus ja elintarvikkeet	40 551	4,2%	36 733	3,8%	3 818	10,4%
Tasa-arvo	8 957	0,9%	8 644	0,9%	313	3,6%
MR-U, MR-S	274 903	28,6%	265 383	28,4%	9 520	3,6%
Koulutus ja tutkimus	235 093	24,5%	227 642	24,4%	7 451	3,3%
Sosiaalipolitiikka	39 810	4,1%	37 741	4,0%	2 069	5,5%
MR-NER, MR-M, MR-A, MR-FINANS	181 481	18,9%	175 097	18,7%	6 384	3,6%
Elinkeino-, energia- ja aluepolitiikka	121 546	12,6%	116 272	12,4%	5 274	4,5%
Ympäristö	44 586	4,6%	43 797	4,7%	789	1,8%
Työelämä	13 527	1,4%	13 238	1,4%	289	2,2%
Rahapolitiikka	1 822	0,2%	1 790	0,2%	32	1,8%
MR-LAG	1 393	0,1%	1 368	0,1%	25	1,8%
Oikeusyhteistyö	1 393	0,1%	1 368	0,1%	25	1,8%
Yhteistyöministerit	210 491	21,9%	208 320	22,3%	2 171	1,0%
Naapuruuspolitiikka	95 147	9,9%	93 215	9,7%	1 932	2,1%
Ministerineuvoston sihteeristö (NMRS)	79 220	8,2%	77 119	8,3%	2 101	2,7%
Ministerineuvoston yhteiset toiminnot	36 124	3,8%	37 986	4,1%	- 1 862	- 4,9%
YHTEENSÄ	961 472	100,0%	934 716	100,0%	26 757	2,9%

Kehysten jakautuminen budjettikohdittain Tanskan kruunuina ilmenee liitteestä 2.

Vuoden 2012 budjetin päälinjat

Pohjoismaiden ministerineuvosto on Pohjoismaiden hallitusten virallinen yhteistyöfoorumi. Ministerineuvoston työtä säätelee Helsingin sopimus, jota muutettiin viimeksi vuonna 1995.

Päävastuu ministerineuvoston työn koordinoinnista on pohjoismaisilla yhteistyöministerieillä (MR-SAM). Lisäksi yhteistyötä tehdään kymmenessä erityisalojen ministerineuvostossa.

Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajuus vaihtuu vuosittain ja kiertää maiden välillä. Vuonna 2012 Norja seuraa Suomea Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajanaan.

Ministerineuvoston pääsihteerin vastuulla on budjettiehdotuksen tekeminen yhteistyöministerieille. Ehdotuksen laatiminen perustuu yhteistyöministerien helmikuussa hyväksymiin budjettiohjeisiin ja tiiviiseen yhteistyöhön erityisalojen ministerineuvostojen kanssa. Yhteistyöministerien budjettiehdotus hyväksytään syyskuussa pääsihteerin ehdotuksen ja Pohjoismaissa toteutettavan kansallisen kuulemisen pohjalta. Yhteistyöministerit hyväksyvät vuoden 2012 lopullisen budjetin marraskuussa Pohjoismaiden neuvoston kanssa käytyjen keskustelujen jälkeen.

Seuraavassa kuvataan yleisesti Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteistyöalueiden painopisteitä vuonna 2012.

Ministerineuvostojen poliittiset painopisteet

Pohjoismaiden ministerineuvoston globalisaatioaloitteita on toteutettu intensiivisesti ja ne ovat olleet etusijalla ministerineuvostossa vuonna 2007 Punkaharjulla pidetyn Pohjoismaiden pääministerikokouksen jälkeen. Kokous johti niin kutsuttuun globalisaatioaloitteeseen, joka on uusi pohjoismainen panostus maailmanlaajuisiin haasteisiin vastaamiseksi kehittämällä pohjoismaista mallia,

parantamalla kilpailukykyä sekä profiloimalla ja nostamalla esiin Pohjoismaita edelläkävijäalueena.

Globalisaatioaloitteen tavoitteiden saavuttamiseksi Pohjoismaiden ministerineuvostossa on vuodesta 2008 lähtien käynnistetty 22 konkreettista hanketta. Budjettivuonna 2012 rahoitetaan 14 hanketta MR-SAM:n globalisaatiomäärärahoista. Hankkeiden tarkoituksena on ennen kaikkea vahvistaa yhteispohjoismaisia panostuksia tavoitteena tukea pohjoismaisten yritysten pyrkimyksiä, laajentaa pohjoismaisia kotimarkkinoita, lisätä tiedonvaihtoa ja vahvistaa Pohjoismaiden kilpailukykyä pitkällä aikavälillä.

MR-SAM:n globalisaatiomäärärahojen jaossa on ollut pakko priorisoida, sillä toivotut summat ovat olleet 55 prosenttia korkeammat kuin hyväksytyt puitteet (73,7 miljoonaa DKK). Priorisointiperusteina ovat olleet aloitteiden pohjoismainen hyöty ja yhtenevyys Punkaharjun-kokouksen lehdistötiedotteen, Riksgränsenin julkilausuman, kesäkuussa 2009 annetun pääministerien ilmasto-julkilausuman sekä pääministerien ja MR-SAM:n ilmoittamien muiden tavoitteiden kanssa. Lisäksi priorisoidaan aloitteita, joihin sisältyy sektorienvälistä yhteistyötä, joilla on erityisen vahva kansallinen tuki ja joihin on mahdollista saada ulkoista osarahoitusta. Aloitteita arvioidaan myös pohjoismaisen viestintäprofiilin perusteella.

MR-SAM:n globalisaatiomäärärahat (73,7 miljoonaa) jaetaan nykyisten globalisaatioaloitteiden kesken, paitsi että jaossa on huomioitu meneillään oleva työ vihreän kasvun pohjoismaisen työryhmän parissa. Työryhmän suositusten seuraamiseksi ja kehittämiseksi budjettikohdalle Globalisaatiofoorumi osoitetaan 8,1 miljoonaa Tanskan kruunua, josta 4,3 miljoonaa varataan vihreän kasvun pohjoismaisen työryhmän seurantatyöhön.

Ministerineuvoston globalisaatioaloitteiden rahoitus vuosina 2008–2012 ilmenee seuraavasta taulukosta. Kaikkien nykyisten globalisaatiohankkeiden edistymisestä ja tuloksista kerrotaan globalisaatioselonteossa, jonka MR-SAM antoi pääministerieille kesäkuussa 2011. Viimeisin globalisaatioselonteko on luettavissa osoitteessa www.norden.org/globalisering.

GLOBALISAATIOALOITTEET KÄYVIN HINNOIN (TUHATTA DKK)

	Budjetti 2008–2009	Budjetti 2010	Budjetti 2011	Budjetti 2012
1. Globalisaatiofoorumi*	8 236	4 068	3 876	8 144
2. Pohjoismainen huippututkimus (TFI)	40 996	7 119	0	2 036
3. Aasian innovaatioedustustot	1 635	2 644	2 040	1 527
4. Uusi pohjoismainen innovaatiopalkinto	1 332	0	0	0
5. Yhteispohjoismainen energianäyttely	9 344	0	0	0
6. Shanghain maailmannäyttely 2010	2 564	2 543	0	0
7. Pohjoismaiden panos ilmastoneuvottelujen tukemiseksi	9 128	0	0	0
8. Rajaestefoorumi	4 064	2 034	1 326	1 446
9. Pohjoismaisen tutkimus- ja innovaatioalueen (NORIA) kehittäminen	6 628	3 560	3 570	2 036
10. Pohjoismaiden korkea-asteen koulutuksen edistäminen	17 288	2 034	6 120	6 108
11. Nuorten ja aikuisten hyvä oppiminen	4 018	3 763	2 040	2 036
12. Selvitys ilmastomuutoksen vaikutuksista Pohjoismaiden luonnonvaroihin	7 286	6 102	4 794	4 072
13. Pohjoismaisten sähkömarkkinoiden harmonisointi	400	0	0	1 527
14. Pohjoismaiden kehittäminen ja profiloiminen luovien elinkeinojen keskuksena	5 309	2 848	0	0
15. Pohjoismainen kulttuuri maailmalla	2 000	0	0	0
16. Kulttuuri ja luovuus**	0	5 075	7 140	6 108
17. Terveys ja hyvinvointi	0	8 627	13 260	13 234
18. eScience	0	7 105	8 772	8 144
19. Energia ja liikenne***	0	7 765	11 832	9 162
20. Pohjoismaisia näkökulmia hiilimarkkinamekanismeihin (CDM/JI)	0	761	0	0
21. Ilmastoa säästävä rakentaminen	0	1 015	7 650	8 144
22. Elohopeaneuvottelut	0	4 060	0	0
Islannin tukeminen****	3 312			
YHTEENSÄ	123 540	71 123	72 420	73 724

* Globalisaatiofoorumin vuoden 2012 budjetissa varataan 4,3 miljoonaa Tanskan kruunua vihreän kasvun pohjoismaisen työryhmän seurantatyöhön.

** Jatkoa aloitteelle nro 14 ”Pohjoismaiden kehittäminen ja profiloiminen luovien elinkeinojen keskuksena”

** Budjettikohdan nimeksi ”Kulttuuri ja luovuus” vuonna 2011

*** Vuodelta 2011, myös jatkoa aloitteelle nro 5 ”Yhteispohjoismainen energianäyttely”

**** Ei globalisaatioaloite, mutta rahoitetaan osittain globalisaatiovaroista

Kulttuuriministerineuvoston (MR-K) työhön sisältyy laaja kirjo aiheita ja panostuksia aina pohjoismaisesta yhteenkuuluvuudesta yksittäisten taiteilijoiden työhön. Kulttuurialan pohjoismainen yhteistyörakenne on kokenut viime vuosina merkittäviä muutoksia. Tavoitteena on ollut lisätä yhteistyön läpinäkyvyyttä ja joustavuutta. Muutok-

sia seurataan jatkuvasti ja kulttuuriyhteistyön arviointi saatiin päätökseen vuonna 2011. Neljä vuotta vanhan kulttuuriuudistuksen arvioinnissa todetaan, että Pohjoismaiden kulttuuriyhteistyön muutokset ovat yleisesti olleet onnistuneita ja kokemukset myönteisiä ja että tarvetta on vain pieniin tarkistuksiin.

Tärkeimmät ohjausasiakirjat ovat ”Pohjoismaisen kulttuuriyhteistyön tavoitteet ja visio 2010–2012” sekä toimintasuunnitelma. Vuosien 2010–2012 pohjoismaisessa kulttuuriyhteistyössä on kuusi painopistealuetta:

1. Luova Pohjola – vastauksia globalisaation haasteisiin
2. Pohjoismaisten kielten ymmärtäminen
3. Kulttuuria lapsille ja nuorille
4. Kulttuurinen monimuotoisuus
5. Pohjoismainen kulttuuriperintö
6. Ministerineuvoston kulttuuriyhteistyön puheenjohtajuusohjelma.

MR-K tekee luoviin aloihin liittyvää monipuolista työtä KreaNord-ryhmän välityksellä ja luotsaamalla pohjoisen ulottuvuuden kulttuurikumppanuuden kehittämistä. MR-K:n ohjelmilla, Pohjoismaisella kulttuurirahastolla, Pohjoismaisella elokuva- ja televisiorahastolla sekä Pohjolan-taloilla ja Pohjola-instituuteilla on kaikilla keskeinen asema kulttuuri- ja mediayhteistyön kehittämisessä. Pohjoismaiden neuvoston kulttuuripalkinnot auttavat tekemään kulttuuriyhteistyötä tunnetuksi laajalle pohjoismaiselle ja kansainväliselle yleisölle.

Koulutus- ja tutkimusministerineuvosto (MR-U) vastaa Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteistyöstä koulutus-, tutkimus- ja kielipolitiikan alalla. Lisäksi MR-U koordinoi ministerineuvoston tietotekniikka- ja liikkuvuuspolitiikan yhteistyötä. MR-U on vahvasti mukana Pohjoismaiden ministerineuvoston globalisaatiopanostuksessa.

MR-U:lla on tutkimusalalla päävastuu globalisaatioaloitteesta Pohjoismainen huippututkimus, jota toteutetaan tiiviissä yhteistyössä elinkeino-, energia- ja aluepolitiikan ministerineuvoston (MR-NER) kanssa. Vuoden 2012 tavoitteena on tukea energia-, ilmasto- ja ympäristöalan huippututkimusaloitteen (TFI) toteuttamista. Globalisaatioaloitteita Pohjoismaisen tutkimus- ja innovaatioalueen (NORIA) kehittäminen, Pohjoismaiden korkea-asteen koulutuksen edistäminen, Nuorten ja aikuisten hyvä oppiminen ja eScience jatketaan vuonna 2012. MR-U on mukana myös terveys- ja hyvinvointialan globalisaatioaloitteessa, jossa sillä on päävastuu osahankkeesta Ravitsemus, oppiminen ja terveys.

Nordplus-ohjelmat ja TFI ovat Pohjoismaiden ministerineuvoston suurimmat ohjelmanpanostukset. Vuonna 2012 yhtenä painopistealueena on uuden Nordplus-ohjelman toteuttaminen sekä hyvien kokemusten ja tulosten esille nostaminen ja levittäminen.

NordForsk on tärkeä toimija Pohjoismaiden ministerineuvoston globalisaatiopanostuksessa, pohjoismaisen tutkimus- ja innovaatioalueen (NORIA) toteutuksessa sekä perustettaessa kansainvälisen huipputason yhteispohjoismaisia tutkimusympäristöjä ja tutkijankoulutusta.

Vuonna 2012 edistetään edelleen lasten ja nuorten norjan, ruotsin ja tanskan kielten ymmärtämistä muun muassa levittämällä tietoja ja tuloksia Pohjoismaiden ministerineuvoston vuosina 2010–2011 toteuttamasta kielikampanjasta.

Työelämän ministerineuvosto (MR-A) vastaa Pohjoismaiden ministerineuvoston työllisyys-, työmarkkina-, työympäristö- ja työoikeusyhteistyöstä. MR-A:n vuosien 2009–2012 yhteistyöohjelmassa korostetaan, että yhteistyö kohdistetaan ennen kaikkea globalisaation ja väestönkehityksen synnyttämiin haasteisiin. Ilmastonmuutos ja sen vaikutukset työmarkkinoihin ovat niin ikään haasteita, joihin yhteistyössä keskitytään.

Työelämäalan pohjoismaisen yhteistyön yleisenä tavoitteenä on auttaa vahvistamaan pohjoismaisten työmarkkinoiden toimivuutta kilpailukykyisessä Pohjolassa. Tavoitteita ovat riittävän, osaavan ja mukautumiskykyisen työvoiman ylläpitäminen, Pohjoismaiden tiukkojen työympäristöstandardien kehittäminen, palkansääjien suojelun ja joustavuuden välisen tasapainon vahvistaminen sekä tasa-arvon ja yhdenvertaisen kohtelun edistäminen työmarkkinoilla. Näiden tavoitteiden pohjalta työelämäalan yhteistyössä keskitytään vuonna 2012 kahden globalisaatiohankkeen toteuttamiseen: *Ulkomainen työvoima Pohjoismaissa: vertailevia analyysejä työehdoista, työympäristöistä ja rekrytointiedellytyksistä* sekä *Pohjoismaiden mahdollisuuksien vahvistaminen talouden uusien kasvualojen hyödyntämisessä*. Sen lisäksi yhteistyössä keskitytään puheenjohtajamaan Norjan painopistealueisiin ja aiheisiin työelämän alalla.

MR-A aikoo jatkossakin käyttää yli puolet budjettivaroistaan Helsingissä toimivaan Pohjoismaiseen työsuojelukoulutusinstituuttiin (NIVA), Nordjobb-vaihto-ohjelmaan sekä viestintään pohjoismaisesta työelämästä www.arbeidslivinorden.org-sivuston ja sähköisten uutiskirjeiden välityksellä.

Ympäristöasiain ministerineuvoston (MR-M) tavoitteena on edistää Pohjoismaiden ympäristön laadun ja elämänlaadun säilyttämistä ja parantamista, vaikuttaa alueelliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön sekä tukea pohjoismaisen kestävä kehityksen strategian ja Arktisen ilmastoa ja ympäristömyrkyjä koskevan strategian toteuttamista.

Ympäristösektori on päättänyt keskittyä työssään seuraavaan neljään alueeseen: ilmasto ja ilma, meri ja rannikkovyöhykkeet, luonnon monimuotoisuus ja ekosysteemipalvelut sekä kestävä kulutus ja tuotanto. Tarvittaessa tehdään sektorienvälistä yhteistyötä ympäristönäkökoh-
tien sisällyttämiseksi muilla sektoreilla.

Ympäristöyhteistyöhön vaikuttavat niin ikään ministerineuvoston vuoden 2012 puheenjohtajamaan Norjan painopisteet ja Pohjoismaiden pääministerien globalisaatioaloitteet, etenkin vihreän kasvun ja Rio+20-konferenssin yhteydessä. Ympäristösektori osallistuu muun muassa pohjoismaisen ekosysteemipalveluyhteistyön kautta.

Ympäristöyhteistyön puitteissa toteutetaan erityisesti YK:n ilmastoneuvottelujen sekä meri- ja rannikkoalueiden ekosysteemiperusteiseen hoitoon ja meriympäristön rehoittamiseen ja vaarallisiin aineisiin liittyvän työn seurantaa. Pohjoismaiden Joutsen-ympäristömerkintä on niin ikään keskiössä. Pohjoismaiden kansainvälistä ympäristöyhteistyötä tukevat Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö (NEFCO) sekä Arktisen neuvoston, Barentsin neuvoston ja HELCOMin kaltaisten alueellisten elinten kanssa tehtävä yhteistyö, mutta myös EU-yhteistyö ja maailmanlaajuinen yhteistyö esimerkiksi YK:n ympäristöohjelman (UNEP) puitteissa.

Maa- ja metsätalous-, kalastus-, vesiviljely- ja elintarvikkeisiin ministerineuvoston (MR-FJLS) visiona on se, että kilpailukykyinen Pohjola vastaa kestäväällä biologisten

luonnonvarojen käytöllä ihmisten hyvän elämänlaadun ja turvallisten elintarvikkeiden tarpeeseen ja edistää myönteistä globaalia kehitystä. Visiota tukee vuosiksi 2009–2012 laadittu puiteohjelma, jossa on kuusi painopistealuetta.

MR-FJLS:n puiteohjelma

- edistää osaltaan kilpailukykyisen tuotannon kehittämistä
- parantaa osaltaan Pohjoismaiden edellytyksiä kohdata ilmastonmuutos ja sen mukanaan tuomat haasteet
- turvaa geneettistä monimuotoisuutta tuleville sukupolville
- tukee Pohjoismaiden rannikko- ja maaseutuyhdyskuntien ja niiden kulttuurin kestävä kehitystä
- kehittää pohjoismaista hyvinvointimallia erityisesti hyvän kansanterveyden, eläinterveyden ja eläinsuojelun alalla
- edistää osaltaan yhteisiä arvoja kansainvälisissä prosesseissa ja foorumeissa.

Puiteohjelmaa täydentää Norjan vuoden 2012 puheenjohtajakauden ohjelma.

Elinkeino-, energia- ja aluepolitiikan ministerineuvostolla (MR-NER) on vuonna 2012 keskeinen rooli pohjoismaisen kilpailukykyyn ylläpitämisessä ja kehittämisessä. Vihreiden kasvustrategioiden kehittäminen on keskeistä kaikissa Pohjoismaissa. MR-NER osallistuu työhön pohjoismaisella tasolla edistääkseen kestävien hyvinvointiyhteiskuntien turvaamista Pohjoismaissa. Vuonna 2012 vihreä kasvu on keskeinen aihe sektorien työssä.

Vuosien 2011–2013 elinkeino- ja innovaatiopoliittisen ohjelmansa kautta MR-NER varmistaa sen, että lisätään keskittymistä innovaatioon, yrittäjyyteen ja kestävään elinkeinokehitykseen. Kuudella lippulavahankkeella on määrä saada aikaan konkreettisia tuloksia. Hankkeilla elinkeinosektori tukee sitä, että Pohjoismaista muodostuu johtava vihreään kasvuun ja hyvinvointiin liittyvän innovaation alue.

Vuosien 2010–2013 energiapoliittisen yhteistyöohjelman kautta MR-NER edistää energihuollon vakautta sekä kestävästä kasvusta ja kansalaisten hyvinvointia Pohjoismaissa. Pohjoismainen energiayhteistyö toimii energiasektorin pohjoismaisten vahvuuksien markkinointivälineenä kansainvälisesti ja työskentelee määrätietoisesti tavoitteena edistää ilmastoa säästäviin energiajärjestelmiin perustuvia toimivia energiemarkkinoita, kehittää ympäristöä säästävää liikennettä sekä lisätä energiatehokkuutta ja kestävien energialähteiden käyttöä.

Vuosien 2009–2012 aluepoliittisen yhteistyöohjelman kautta MR-NER turvaa alueellisen yhteiskuntakehityksen Pohjoismaissa. Se keskittyy globalisaation haasteisiin ja raja-alueyhteistyöhön, kokemusten vaihtoon ja osaamisen lisäämiseen sekä uuden sukupolven aluepolitiikan kehittämiseen. Aluepoliittisilla aloitteilla varmistetaan synergia myös energia- ja elinkeinosektoreilla.

Vuonna 2012 on määrä laatia uusi aluepoliittinen yhteistyöohjelma kaudeksi 2013–2016.

Sosiaali- ja terveyspolitiikan ministerineuvoston (MR-S) yhteistyö sosiaali- ja terveysalalla perustuu yhteisiin näemyksiin, joissa keskitytään pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan kehittämiseen Euroopassa ja maailmanlaajuisesti, mukaan lukien Pohjoismaiden välisten rajaesteiden poistaminen.

MR-S osallistuu aktiivisesti ja sitoutuneesti pohjoismaiseen globalisaatiotyöhön, painottaa kestävästä pohjoismaisen hyvinvointimallin kehittämistä ja keskittyy pohjoismaisen hyvinvointimallin kestävyteen ja kilpailukykyyn. Vuonna 2012 tavoitteena on yhä edistää kokonaisvaltaista panostusta poikittaisten mekanismien kautta ja sillä tapaa ylläpitää hyvät puitteet aloitteen seitsemälle osahankkeelle, joissa keskitytään (1) heikossa asemassa olevien ryhmien kiinnittymiseen työmarkkinoille ja (2) terveyden edistämiseen ja ennaltaehkäisyyn.

Poliittisen priorisoinnin osana ja varmistaakseen näkyvän ja mitattavissa olevan panostuksen MR-S asettaa vuonna 2012 etusijalle aiheen *Aikaiset ennaltaehkäisevät toimet perheissä, jotka eri syistä ovat sosiaalisessa syrjäyty-*

misvaarassa. Alan suurimmat haasteet ovat varmistaa kansalaisyhteiskunnan ja -järjestöjen laaja osallistuminen ennaltaehkäisevään panostukseen sekä varmistaa intensiivinen ja tehokas sektorienvälinen panostus, joka käsittää yhteistyön eri laitosten välillä.

MR-S keskittyy jatkossakin pohjoismaisen terveydenhuoltojärjestelmän kehittämiseen. Tavoitteena on nostaa Pohjoismaat edelläkävijäalueeksi ja samalla huomioida globalisaatiokehitys terveydenhuollossa.

Talous- ja rahapolitiikan ministerineuvosto (MR-FINANS) luo talous- ja finanssiyhteistyön avulla edellytyksiä talouspoliittisten perustavoitteiden eli vakaan ja terveen talouskehityksen, korkean työllisyyden sekä hyvän ja kestävä kasvun saavuttamiseksi.

EU-asiat ovat edelleenkin pohjoismaisen talous- ja finanssiyhteistyön tähtäjäjärjestyksen kärjessä. Sektorilla on systemaattinen neuvonpito- ja yhteistyöjärjestelmä talous- ja finanssialan EU-asioissa. Ecofin-neuvosto käsittelee vuoden aikana useita Pohjoismaille tärkeitä EU-asioita. Muita sektorin työlle tärkeitä alueita odotetaan vuonna 2012 olevan Pohjoismaiden välisten rajaesteiden poistamisen seuranta, järjestelmällinen neuvonpito ja yhteistyö veroasioissa sekä jatkuva yhteistyö taloudellisen ulottuvuuden selkeäksi sisällyttämiseksi pohjoismaiseen kestävästä kehityksen strategiaan. Kesäkuussa 2010 ensi kertaa ilmestynyt julkaisu Nordic Economy Policy Review on ministerineuvoston painopisteenä ja sen on määrä antaa viitteitä talouspolitiikan muotoilemiseen. Julkaisun arviointi suoritetaan loppuvuodesta 2011. Vuonna 2006 aloitettiin veronkierron ehkäisemiseen tähtäävät yhteispohjoismaiset neuvottelut offshore-rahoituskeskusten kanssa. Neuvottelut ovat sujuneet erittäin hyvin ja suunnitelmien mukaan ne saadaan päätökseen kesäkuussa 2012.

Tasa-arvoasiain ministerineuvoston (MR-JÄM) yhteistyö perustuu yhteistyöohjelmaan *Tasa-arvo luo kestävästä yhteiskuntaa – Pohjoismaiden tasa-arvopoliittinen yhteistyö 2011–2014*. Ohjelman laatimisen yhteydessä ministerineuvosto kuuli lukuisia kansalaisyhteiskunnan ja vapaaehtoissektorin toimijoita sekä poliittisia viranomaisahoja Pohjoismaissa, Baltian maissa ja Luoteis-Venäjällä.

Vuonna 2012 pohjoismaisen tasa-arvopoliittisen yhteistyön yhtenä tavoitteena on olla paras maailmassa ja näyttää tietä muille maille. Tasa-arvo kuuluu pohjoismaiseen identiteettiin ja on demokratian ja hyvinvointivaltion kehittämisen perustekijä Pohjoismaissa. Pohjoismaisen tasa-arvotyön visiona on olla esikuvana muille ja tuoda esille kansainvälisellä tasolla, miten Pohjoismaissa kohdataan globalisaation haasteet toteuttamalla tasa-arvopolitiikkaa, joka turvaa kestävän yhteiskunnan myös tulevaisuudessa.

Vuosien 2011–2014 yhteistyöohjelman painopistealueet konkretisoidaan MR-JÄM:n vuosittaisessa toimintasuunnitelmassa, joka yhdessä yhteistyöohjelman kanssa pyrkii turvaamaan huolenpidon, vallan ja vaikutusvallan tasajaon kaikkien naisten ja miesten kesken sekä samat oikeudet, velvollisuudet ja mahdollisuudet naisille ja miehille kaikilla yhteiskunnan aloilla kaikissa elämänvaiheissa. Tasa-arvoinen yhteiskunta edellyttää yhteiskuntaa, jossa ei esiinny minkäänlaista sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa tai muuta epätasa-arvoista kohtelua. Miesten on osallistuttava aktiivisesti tasa-arvotyöhön, jotta onnistuttaisiin saavuttamaan tasa-arvoinen ja monimuotoinen yhteiskunta.

Oikeusyhteistyön ministerineuvosto (MR-LAG)

Pohjoismainen lainsäädäntöyhteistyö aloitettiin 1800-luvun lopussa, mutta pohjoismaisen oikeudellisen yhteenkuuluvuuden juuret ovat paljon pidemmällä. Yhteistyön oikeudellinen perusta löytyy vuoden 1962 Helsingin sopimuksesta.

Oikeusyhteistyö on tapa edistää perustavia yhteisiä periaatteita Pohjoismaiden lainsäädännössä yhteisen arvomaailman mukaisesti. Oikeusyhteistyö mahdollistaa myös yhteispohjoismaisen linjan lainsäädäntöyhteistyössä Euroopassa sekä EU/ETA-lainsäädännön ja muiden kansainvälisten veloitteiden täytäntöönpanossa.

Helsingin sopimuksen lisäksi oikeusyhteistyö perustuu oikeussektorin yhteistyöohjelmaan, jota puheenjohtajuusohjelmat ja yksittäiset aloitteet täydentävät jatkuvasti.

Yhteistyöministerit (MR-SAM) priorisoivat yhä muun muassa naapuruusyhteistyön laajentamista, rajaesteiden

ehkäisemistä ja poistamista, globalisaatiopanostusta ja kestäväää kehitystä.

Naapuruusyhteistyön laajentamisen tavoitteena on vahvistaa koko aluetta ja erityisesti Itämeren aluetta. Myös Pohjoismaiden länsinaapurien ja etenkin Kanadan kanssa tehtävä yhteistyö on ajankohtaista ja panostusta arktisilla alueilla ja niiden puolesta jatketaan arktisen yhteistyöohjelman puitteissa. Vuoropuhelussa Pohjoismaiden neuvoston kanssa yhteistyöministerit kehittävät tulevan naapuruusyhteistyön muotoa ja sisältöä.

Ministerineuvoston Itämeri-yhteistyössä keskitytään alueen kehittämiseen ”Euroopan huipulla”. Viron, Latvian, Liettuan ja Luoteis-Venäjän kanssa on tehty monivuotista yhteistyötä, minkä lisäksi on ajankohtaista kehittää yhteistyötä Puolan ja Saksan kanssa. Tämä johtuu EU:n Itämeristrategiasta, jonka toimintasuunnitelman toteuttamiseen ministerineuvosto osallistuu usealla eri alalla. Eurooppalainen näkökulma on olennainen osa ministerineuvoston työtä, ja ministerineuvosto osallistuu aktiivisesti myös pohjoisen ulottuvuuden toteuttamiseen ja sen kumppanuuksien kehittämiseen. EU:n lisäksi ministerineuvosto tekee tiivistä yhteistyötä muiden alueellisten neuvostojen kanssa, mitä laajennetaan ja vahvistetaan.

Baltian maiden kanssa tehtävän yhteistyön painopistealueita ovat koulutus, tutkimus, innovointi, ympäristö ja ilmasto. Luoteis-Venäjän kanssa tehtävän yhteistyön painopistealueita ovat taas koulutus, tutkimus ja innovointi, ympäristö, ilmasto ja energia, kansalaisyhteiskunnan ja demokratian vahvistaminen sekä talousyhteistyön ja keskinäisen kaupan edellytysten edistäminen. Ministerineuvoston Baltian- ja Luoteis-Venäjän-toimistoilla on keskeinen rooli Itämeren ja Barentsin alueen yhteistyön kehittämisessä.

Valko-Venäjään liittyvässä toiminnassaan ministerineuvosto panostaa Vilnassa maanpaossa toimivan European Humanities Universityn tukemiseen ministerineuvoston hallinnoiman ja 18 toimijan rahoittaman EHU Trust Fund -rahaston kautta. Demokratiakehitystä ja kansalaisyhteiskunnan vahvistamista tuetaan myös ministerineuvoston kansalaisjärjestöohjelman ja uuden EU:n rahoittaman ja

ministerineuvoston hallinnoiman Civil Society Stability for Belarus -hankkeen kautta. Valko-Venäjää koskevassa toiminnassa ministerineuvostolla on läheinen kumppanuus EU:n kanssa.

Länsinaapurien ja varsinkin Kanadan kanssa ministerineuvosto haluaa lisätä tutkimus-, innovointi- ja ilmastoyhteistyötä.

Ministerineuvoston työtä arktisilla alueilla ja niiden puolesta jatketaan kestäväan kehitykseen yleisesti keskittyvän arktisen yhteistyöohjelman puitteissa. Sen painopistealueita ovat ilmasto ja ympäristö, väestö, terveys, koulutus ja osaamisen kehittäminen. Arktisen yhteistyöohjelman toimenpiteiden toteuttamisessa huomioidaan Pohjoismaiden strategioiden, Arktisen neuvoston, ministerineuvoston omien strategioiden ja muiden tärkeiden foorumien painopistealueet.

Yksityishenkilöitä ja yrityksiä haittaavien rajaesteiden poistaminen jatkuu ja työssä keskitytään sekä nykyisiin rajaesteisiin että uusien ehkäisemiseen. EU-direktiivien pohjoismaisen täytäntöönpanon koordinoinnista saatuja hyviä kokemuksia seurataan yhdellä tai useammalla uudella direktiivillä.

Vuonna 2011 rajaestetyön jalkauttamista jatkettiin sektoreilla. Vuonna 2012 yhtenä painopistealueena on toteuttaa työmarkkina- ja sosiaalivakuutusalojen rajaesteistä vuonna 2011 tehdyn selvityksen seuranta. Sen lisäksi ministerineuvosto pyrkii käynnistämään vastaavia rajaesteselvityksiä muilla sektoreilla.

Priorisointityön helpottamiseksi suoritetaan kansantaloudellisia analyyskejä, joissa selvitetään kansantaloudellisesti erityisen kalliiksi arvioituja rajaesteitä. Toivon mukaan analyysit kannustavat poistamaan kyseiset esteet.

Pohjoismaisten tiedotuspalvelujen koordinoitua työtä jatketaan. Tavoitteena on lisätä yhteistyötä pohjoismaisilla varoilla osittain rahoitettujen toimijoiden välillä sekä niiden tiedotustyössä että rajaestetyössä. Koordinoinnin ja yhteistyön parantaminen voi vähentää päällekkäistä työtä ja tehostaa panostusta rajaesteiden vähentämiseksi.

Pohjoismaat ovat kestäväan kehityksen edelläkävijäalue. Yhteistyöministerit vastaavat pohjoismaisesta kestävyysstrategiasta *Kestävä kehitys – Pohjolan uusi suunta: tarkistettu strategia tavoitteineen ja painopistealueineen vuosiksi 2009–2012*, joka muodostaa yleiset sektorienväliset puitteet Pohjoismaiden ministerineuvoston kestäväan kehityksen työlle.

Strategian neljä painopistealuetta ovat ilmasto ja uusiutuva energia, kestävä kulutus ja tuotanto, pohjoismaainen hyvinvointivaltio kestäväan kehityksen välineenä sekä koulutus ja tutkimus, väestön osallistuminen ja paikalliset kestävyysstrategiat. Vuonna 2012 jatketaan alueiden toteuttamista ja niiden seurantaan järjestetään konkreettista hanketoimintaa. Lisäksi pohjoismaisia kokemuksia kestävästä kehityksestä profiloidaan ja nostetaan esille kansainvälisesti osallistumalla aktiivisesti YK:n kestäväan kehityksen työhön, mukaan lukien Rio+20-konferenssi. Vuonna 2012 tarkistetaan nykyistä strategiaa. Tavoitteena on laatia konkreettisia ehdotuksia siitä, miten kestäväan kehityksen työtä jatketaan vuoden 2012 jälkeen.

Keskustelut Pohjoismaiden neuvoston kanssa vuoden 2012 budjetista

Pohjoismaiden neuvosto ja Pohjoismaiden ministerineuvosto kävivät syksyllä 2011 vuotuisia keskustelujaan ministerineuvoston budjetista. Neuvostolla oli useita toiveita painopistemuutoksista ja kohdennuksista ministerineuvoston budjetissa. Neuvoston kanssa käytyjen keskustelujen tuloksena oli kompromissi, joka vaikutti budjettikohtiin, muttei niiden suuruuteen. Lisävaroja edellyttävät muutokset rahoitetaan aikaisempien vuosien käyttämättömillä varoilla.

Osapuolet olivat yksimielisiä siitä, että vuonna 2012 on keskityttävä yksittäisten ministerineuvostojen pyrkimykseen lisätä panostusta avointen demokraattisten yhteiskuntien kehittämiseksi, muun muassa vastauksena Norjassa kesällä tehtyyn iskuun. Osapuolet olivat lisäksi yksimielisiä siitä, että on jatkettava vuoropuhelua naapuriyhteistyön tulevasta muodosta ja sisällöstä.

Budjetin tulot ja maiden maksuosuudet

Pohjoismaiden ministerineuvoston budjetti rahoitetaan ensisijaisesti maiden suorilla maksuilla. Maat maksavat lähtökohtaisesti summan, joka vastaa toimintakehystä ilman palkkaveroja, nettokorkotuloja ja muita tuloja, siten kuin alla olevasta taulukosta ilmenee. Maiden maksuosuudet määräytyvät erityisen jakoperusteen mukaan. Se perustuu kunkin maan osuuteen Pohjoismaiden yhteenlasketusta bruttokansantulosta tuotannontekijähinnoin kahden viimeisimmän tiedossa olevan vuoden eli vuoden 2012 budjetin yhteydessä vuosien 2008–2009 ajalta.

TULOT TUHATTA DKK (KÄYVIN HINNOIN)	BUDJETTI 2009	JAKOPE- RUSTE 2009	BUDJETTI 2010	JAKOPE- RUSTE 2010	BUDJETTI 2011	JAKOPE- RUSTE 2011	BUDJETTI 2012	JAKOPE- RUSTE 2012
Edellisvuosien ylijäämävarojen käyttö	5 468		2 892					
Palkkaverot	8 000		8 000		8 000		10 000	
Korkotuotot	8 000		2 250		1 000		500	
Muut tulot / mahd. tappio	500		250		200		200	
Maiden maksuosuudet	893 367		885 855		925 516		950 772	
– Tanska	199 221	22,3%	191 345	21,6%	198 060	21,4%	210 881	22,18%
– Suomi	156 339	17,5%	154 139	17,4%	161 965	17,5%	169 142	17,79%
– Islanti	10 720	1,2%	10 630	1,2%	10 181	1,1%	7 226	0,76%
– Norja	244 783	27,4%	248 925	28,1%	268 400	29,0%	277 340	29,17%
– Ruotsi	282 304	31,6%	280 816	31,7%	286 910	31,0%	286 182	30,10%
YHTEENSÄ	912 759	100,0%	899 247	100,0%	934 716	100,0%	961 472	100,00%

Maiden ennakoitujen maksuosuudet kansallisina valuuttoina

Sopimuksessa pääsystä korkeampaan koulutukseen määrätään, että maksujärjestelmän seuraukset Pohjoismaille hoidetaan ministerineuvoston budjetin kautta, mikä vaikuttaa maiden pohjoismaisen budjetin maksuosuuksiin. Maksujärjestelmä koskee Norjaa, Ruotsia, Suomea ja Tanskaa. Islanti, Ahvenanmaa, Färsaaret ja Grönlanti ovat järjestelmän ulkopuolella.

Sopimuksessa todetaan, että korvausosuus on 75 prosenttia siitä opiskelijoiden määrästä, joka saa opintotukea kotimaastaan. Maksuperusteen laskemisessa ei huomioida tutkijankoulutusta eikä opiskelijoita määrittelemättömässä korkeasteen koulutuksessa. Vuosittainen opiskelijakohainen korvaus on 22 000 Tanskan kruunua.

Pohjoismaiden opintotukiviranomaiset lähettävät ministerineuvostolle tilastoja, joiden perusteella lasketaan järjestelmään kuuluvien opiskelijoiden määrä.

Maksujärjestelmä, korkea-asteen koulutus, tuhatta DKK

	BUDJETTI 2009	BUDJETTI 2010	BUDJETTI 2011	BUDJETTI 2012
Tanska	-55 325	-55 902	-58 641	-62 205
Suomi	13 299	12 688	11 748	12 689
Islanti	0	0	0	0
Norja	34 617	35 558	37 571	38 000
Ruotsi	7 409	7 656	9 323	11 517
Yhteensä	0	0	0	0

Seuraavasta taulukosta ilmenevät maiden maksuosuudet Pohjoismaiden ministerineuvostolle tuhansina kansallisen valuutan yksiköinä yhteistyöministerien hyväksymien budjettivaluuttakurssien perusteella (ks. liite 3), sen jälkeen kun osuudet on korjattu korkea-asteen koulutuksen maksujärjestelmän mukaisesti.

BUDJETTI 2012 – MAIDEN ENNAKOITUT MAKSUT KANSALLISINA VALUUTTOINA

Tanska	148 676	DKK
Suomi	24 407	EUR
Islanti	153 742	ISK
Norja	331 937	NOK
Ruotsi	363 048	SEK

Pohjoismaiden ministerineuvoston hankehallinnan tilanne

NSK:n ja MR-SAM:n helmikuussa 2007 päättämän budjetin uudistamisen jatkona on vuonna 2011 päivitetty aiemmin kehitetty hankeportaalia. Uudistettu portaali sisältää meneillään olevista ja päättyneistä hankkeista tietoja, joita aiemmin ei ole rekisteröity järjestelmällisesti, esimerkiksi:

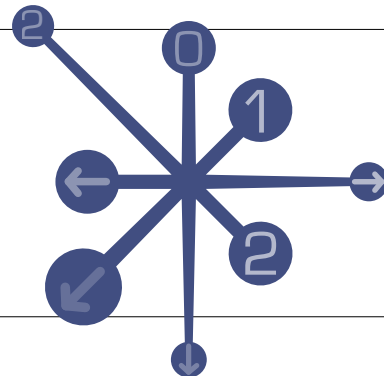
- tarkoitus
- tavoite
- odotettu pohjoismainen hyöty
- alkamis- ja päättymisajankohta
- budjettikehys
- maksetut varat.

Päättyneistä hankkeista kerrotaan lisäksi saavutetut tulokset ja tavoitteet.

Tietokantaan on myös liitetty laajennettu hakutoiminto. Tietokanta on kaikkien vapaassa käytössä osoitteessa <http://www.norden.org/da/nordisk-ministerraad/stoet-teordninger-og-projekt/nordisk-ministerraads-projektdatabaser> ja sitä päivitetään jatkuvasti.

Tammikuussa 2011 laaditun selvityksen mukaan Pohjoismaiden ministerineuvoston sihteeristössä hallinnoidaan 201 meneillään olevaa hanketta, jotka ovat saaneet tukea ministerineuvostolta tai virkamieskomitealta.

Pohjoismaiden ministerineuvoston budjetin ja likviditeetin kehitys

Käyttämättä jääneiden varojen kehitys vuosina 2006–2010

Käyttämättä jääneet varat ovat varoja, joiden käytöstä tiettyyn tarkoitukseen ei ole tehty päätöstä. Varoja voi jäädä käyttämättä ainoastaan budjettikohdissa, joihin sisältyy hankevaroja ja tukijärjestelmiä, sillä ministerineuvosto maksaa kaikki laitoksille ja organisaatioille tarkoitettut varat ulkoisille osapuolille, joilla on varojen käyttöoikeus. Varat onkin lähtökohtaisesti aina käytetty 100-prosenttisesti ministerineuvoston budjetissa. Hankevarat ja tukijärjestelmät muodostivat yhteensä noin 58% ministerineuvoston vuoden 2010 budjetista.

MR-SAM päätti helmikuussa 2007 budjetin uudistamisen ja pääsihteerin ehdotusluettelon hyväksymisen yhteydessä ottaa käyttöön 20 prosentin säännön sekä siihen liittyvän 200 000 Tanskan kruunun vähimmäissumman. Tämän vuoksi enintään 20% budjetin kustakin kohdasta saa siirtää seuraavalle vuodelle. Aina on kuitenkin mahdollista siirtää 200 000 Tanskan kruunua.¹⁾ Jos budjettikohdan käyttämättömien varojen osuus on vuoden lopussa suurempi kuin 20%, sen ylittävät varat palautetaan maille.

Säännön odotetaan toisaalta vauhdittavan hankkeiden käynnistämistä ja ministerineuvoston hankekiertoa, toisaalta lisäävän poliittisia priorisointimahdollisuuksia.

Varojen siirtämistä koskevien vaatimusten tiukentamisen riskinä voi kuitenkin olla se, että varoja käytetään aiempaa

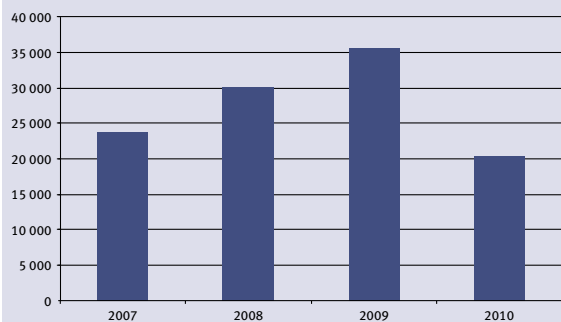
enemmän hankkeisiin, joilla ei ole välitöntä poliittista painoarvoa.

Yhteistyöministerit päättivät toukokuussa 2009, että 20%:n rajan ylittävät varat palautetaan toimintavuodesta 2009 alkaen jäsenmaille. Päätös tehtiin sen perusteella, että vuoden 2008 budjettikehystä kasvatettiin kertaluonteisesti 35 miljoonaa Tanskan kruunua globalisaatioaloitteiden rahoittamiseksi.

Oheisesta taulukosta ilmenee käyttämättömien varojen kehitys vuodesta 2006 lähtien ja niiden jakautuminen ministerineuvostoittain.

Kuten kaaviosta ja sitä seuraavasta taulukosta näkyy, käyttämättä jääneiden varojen määrä laski 15 miljoonaa Tanskan kruunua vuodesta 2009 vuoteen 2010.

1) Vähimmäisraja otettiin käyttöön, koska pelkkä prosentuaalinen järjestelmä olisi suhteettoman ankara pienille hankebudjettikohdille.

**KÄYTTÄMÄTTÖMÄT VARAT VUOSIEN 2007–2010
LOPUSSA****TUHATTA
DKK****Käyttämättömät varat vuosien 2007–2010 lopussa**

SEKTORI (TUHATTA TANSKAN KRUUNUA)	2007	2008	2009	2010	MUUTOS 2009–2010	LEIKATUT VARAT, 20 %-N SÄÄNTÖ
Globalisaatioaloitteet	-	7 916	9 092	3 975	-5 117	
Kulttuuriyhteistyö (PMN)	1 340	938	2 098	1 494	-604	
Koulutus ja tutkimus	1 990	1 015	1 501	1 493	-8	
Naapuruuspolitiikka	6 365	5 421	9 431	3 986	-5 445	
Ympäristö	710	2 657	3 543	1 112	-2 431	
Talous- ja rahapolitiikka	347	349	207	4	-203	
Maa- ja metsätalous, kalastus ja elintarvikkeet	2 647	809	1 234	634	-600	
Työmarkkinat ja työympäristö	717	820	348	1 130	782	
Sosiaali- ja terveydenhuolto	591	1 206	627	223	-404	
Tasa-arvo	671	199	658	83	-575	
Aluepolitiikka	3 085	-	-	-		
Elinkeino-, energia- ja aluepolitiikka	266	4 528	3 404	2 798	-606	
Oikeusyhteistyö	200	267	270	271	1	354
Liikenne	-	-	-	-		
Kuluttajayhteistyö	200	-	-	-		
Rakenne-erä	613	-	-	-		
Muu toiminta	3 902	3 961	3 090	3 150	60	131
YHTEENSÄ	23 644	30 086	35 503	20 353	-15 150	485

Budjetin kehitys vuosina 2002–2012

Vuodeksi 2012 MR-SAM on hyväksynyt vuoden 2011 budjetin tasolla olevan kehityksen. Vuonna 2008 tapahtunut kasvu johtuu budjettivalmistelujen yhteydessä tehdystä päätöksestä, että osa vuoden 2008 yhteensä 60 miljoonan Tanskan kruunun globalisaatioaloitteista, jotka pääministerit olivat julkistaneet Punkaharjulla kesäkuussa 2007, rahoitettaisiin kasvattamalla toimintakehystä.

joismaisten laitosten määrärahat määritetään kansallisina valuuttoina ja muunnetaan sen jälkeen Tanskan kruunuiksi budjetin kokonaissumman määrittämiseksi Tanskan kruunuina. Kun muuntaminen tehdään kurssilla, joka on laskenut enemmän kuin inflaation odotetaan nousevan, tulos pienenee Tanskan kruunuissa.

Kiintein hinnoin budjetti laski vuonna 2010 vuodesta 2009 ja vielä vuonna 2011 se on alle vuoden 2009 tason. Syynä ovat valuuttakurssien vaihtelut. Konkreettisesti syynä on Norjan ja Ruotsin kruunujen arvon voimakas lasku suhteessa Tanskan kruunuun vuoden 2008 jälkipuoliskolta vuoden 2009 puoliväliin. Norjassa ja Ruotsissa sijaitsevien poh-

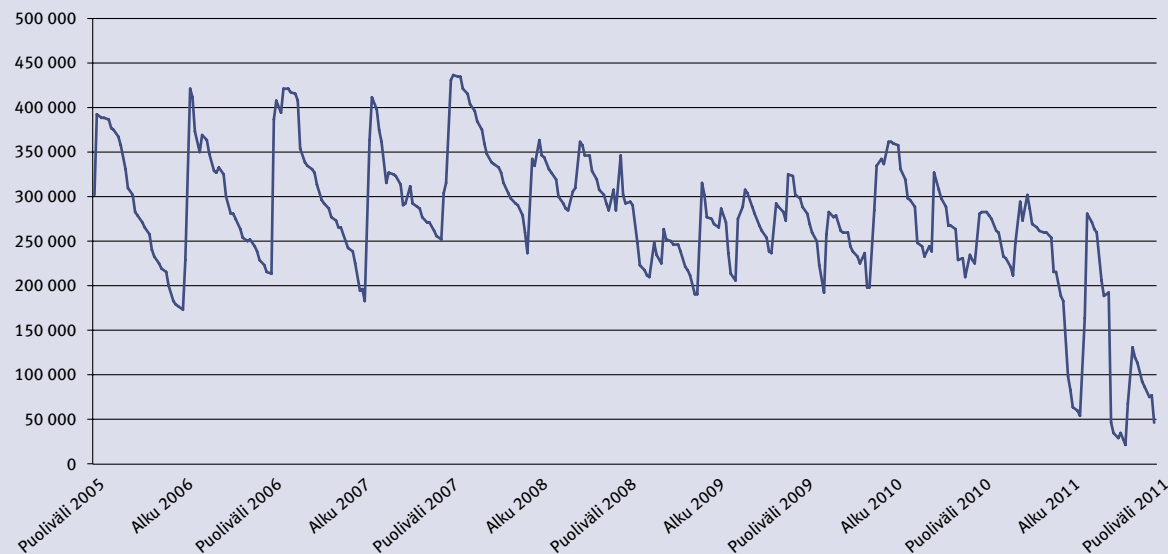
Likviditeetin kehitys

Seuraavasta kaaviosta ilmenee ministerineuvoston likviditeetin kehitys vuoden 2005 puolivälistä kesäkuuhun 2011.

LIKVIDITEETIN KEHITYS VUOSINA 2005–2011

TUHATTA DKK

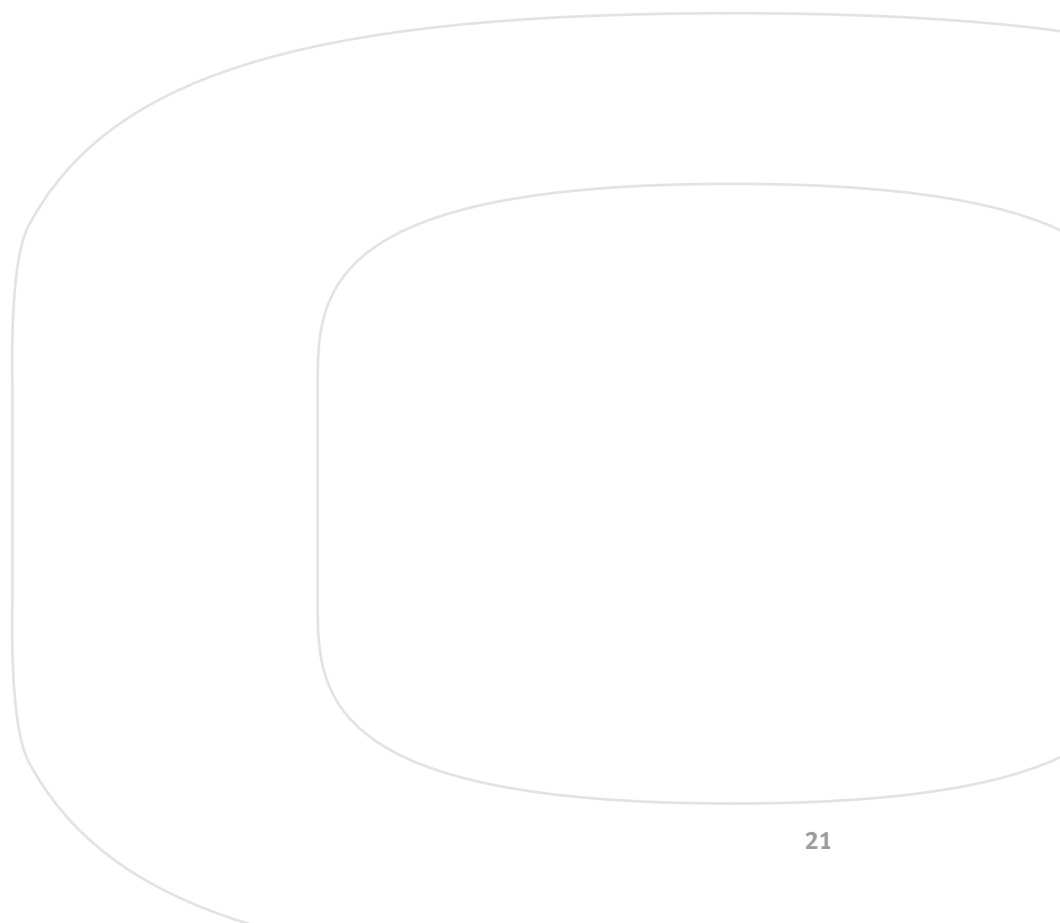

Kuten kaaviosta näkyy, ministerineuvoston likviditeetin kehitys noudattaa samaa kaavaa. Heilahtelut johtuvat siitä, että ministerineuvoston suorittamat maksut ajoittuvat jokseenkin tasaisesti vuoden aikana ja että maat suorittavat maksunsa määräajankohtina.

Budjettivuodesta 2008 lähtien maat ovat maksaneet osuutensa neljässä erässä aiemman kahden sijasta, mikä on muuttanut ministerineuvoston likviditeetin kehitystä.

Maat ovat esittäneet oheisella ajanjaksolla usein näemyksen, että ministerineuvoston likviditeetti on liian suuri. Sitä onkin useasti pyritty pienentämään, viimeksi MR-SAM:n päätettyä marraskuussa 2011 lykätä maiden

maksuja kahdella kuukaudella. Kuten kaaviosta ilmenee, tuloksena on ollut ministerineuvoston likviditeetin selvä pienentyminen.

Liite 1: Pohjoismaisten laitosten määrärahat kansallisina valuuttoina

POHJOISMAISTEN LAITOSTEN MÄÄRÄRAHAT		2012	2011	
MR-K				
1-2228-3	NORDICOM	2 951 000	2 899 000	DKK
1-2259-3	Pohjoismainen kulttuuripiste	0	704 400	EUR
1-2270-3	Reykjavikin Pohjolan-talo ¹⁾	-	-	
1-2272-3	Färsaarten Pohjolan-talo	13 462 000	13 224 000	DKK
1-2274-3	Ahvenanmaan Pohjola-instituutti	394 800	382 100	EUR
1-2277-3	Grönlannin Pohjola-instituutti (NAPA)	6 282 000	6 171 000	DKK
1-2548-3	Pohjoismainen kulttuuripiste (ennen Nifiniä)	1 472 300	855 400	EUR
MR-FJLS				
3-6585-3	Pohjoismainen geenivarakeskus (NordGen)	23 887 000	18 605 000	SEK
MR-JÄM				
1-4480-3	Pohjoismainen tasa-arvotiedon keskus (NIKK) ²⁾	0	5 491 000	NOK
MR-U				
2-3100-3	NordForsk	118 875 000	117 003 000	NOK
MR-S				
4-4380-3	Pohjoismainen hyvinvointikeskus (NVC)	25 076 000	24 780 000	SEK
4-4381-3	Pohjoismainen kansanterveystieteen korkeakoulu (NHV)	45 163 000	44 631 000	SEK
MR-A				
2-4180-3	Pohjoismainen työsuojelukoulutusinstituutti (NIVA)	430 300	441 800	EUR
MR-NER				
4-5180-3	Nordic Innovation	80 494 000	79 226 000	NOK
4-3220-3	Pohjoismainen energiantutkimus (NEF)	6 114 000	6 017 000	NOK
4-6180-3	Pohjoismainen aluekehityksen keskus (Nordregio)	13 326 000	13 168 000	SEK
Naapuruuspolitiikka				
6-5280-3	Pohjoismaiden Projektivientirahasto (NOPEF)	2 131 800	2 063 700	EUR

¹⁾ MR-K vahvistaa NOREY:n lopullisen määrärahan vuonna 2012.

²⁾ NIKK on muutettu yhteistyöelimeksi.

Liite 2: Pohjoismaiden ministerineuvoston budjetti budjettikohdittain

TUHATTA DKK		BUDJETTI 2012	BUDJETTI 2011
GLOBALISAATIOALOITTEET YHTEENSÄ¹⁾		73 724	72 420
5-2020-1	Globalisaatiofoorumi	8 144	3 876
5-2025-2	Pohjoismainen huippututkimus	2 036	0
5-2030-2	Aasian innovaatioedustustot	1 527	2 040
5-2042-1	Energia ja liikenne, ml. yhteispohjoismaisen energianäyttelyn seuranta	9 162	11 832
5-2055-1	Rajaestefoorumi	1 446	1 326
5-2060-2	Pohjoismaisen tutkimus- ja innovaatioalueen (NORIA) kehittäminen	2 036	3 570
5-2062-1	eScience	8 144	8 772
5-2065-1	Pohjoismaiden korkea-asteen koulutuksen edistäminen	6 108	6 120
5-2070-1	Nuorten ja aikuisten hyvä oppiminen	2 036	2 040
5-2075-2	Selvitys ilmastonmuutoksen vaikutuksista Pohjoismaiden luonnonvaroihin	4 072	4 794
5-2076-2	Pohjoismaisten sähkömarkkinoiden harmonisointi	1 527	0
5-2080-2	Kulttuuri ja luovuus	6 108	7 140
5-2085-2	Terveys ja hyvinvointi	13 234	13 260
5-2090-2	Ilmastoa säästävä rakentaminen	8 144	7 650

¹⁾ Taulukko ei ole globalisaation osalta yhtäpitävä sivulla 10 olevan taulukon kanssa. Tästä taulukosta ilmenevät vain budjettikohdat, jotka on merkitty vuosien 2011 ja 2012 budjetteihin.

TUHATTA DKK		BUDJETTI 2012	BUDJETTI 2011
MR-K yhteensä		169 972	166 751
<i>Yleiset kulttuuripanostukset</i>		52 736	49 471
1-2203-1	Käyttövarat – kulttuuri	12 425	9 873
1-2204-1	Pohjoismainen kulttuurifoorumi	1 627	1 598
1-2205-2	Pohjoismainen kulttuurirahasto	34 650	34 037
1-2206-2	Pohjoismaiden neuvoston palkinnot	2 376	2 334
1-2207-1	Kulttuuriministerien globalisaatioaloitteet	1 658	1 629
<i>Lapset ja nuoret</i>		6 085	5 977
<i>Hankevarat ja yleiset tukijärjestelmät</i>		6 085	5 977
1-2212-2	Pohjoismainen lapsi- ja nuorisoyhteistyön komitea (NORDBUK)	6 085	5 977
<i>Elokuva ja viestimet</i>		41 284	42 887
<i>Hankevarat ja yleiset tukijärjestelmät</i>		38 333	39 988
1-2221-2	Pohjoismainen tietokonepeliohjelma	9 162	11 332
1-2222-2	Pohjoismainen elokuva- ja televisiorahasto	26 543	26 074
1-2223-2	Toimittajien pohjoismainen täydennyskoulutus	2 628	2 582
<i>Laitokset</i>		2 951	2 899
1-2228-3	NORDICOM	2 951	2 899
<i>Taideala</i>		66 287	64 899
<i>Hankevarat ja yleiset tukijärjestelmät</i>		32 633	31 056
1-2251-2	Kulttuuri- ja taideohjelma	17 942	16 625
1-2253-2	Pohjoismainen käännöstuki	2 921	2 869
1-2254-2	Pohjoismaiden ja Baltian maiden kulttuurialan liikkuvuusohjelma	11 770	11 562
<i>Laitokset</i>		0	5 241
1-2259-3	Pohjoismainen kulttuuripiste	0	5 241
<i>Pohjoismaiset kulttuuritalot (laitokset)</i>		33 654	28 602
1-2270-3	Reykjavikin Pohjolan-talo	-	-
1-2272-3	Färsearten Pohjolan-talo	13 462	13 224
1-2274-3	Ahvenanmaan Pohjola-instituutti	2 941	2 843
1-2277-3	Grönlannin Pohjola-instituutti (NAPA)	6 282	6 171
1-2548-3	Pohjoismainen kulttuuripiste (ennen Nifiniä)	10 969	6 364
<i>Muut kulttuuripanostukset</i>		3 580	3 517
<i>Hankevarat ja yleiset tukijärjestelmät</i>		3 580	3 517
1-2234-4	Saamelaisyhteistyö	3 580	3 517

TUHATTA DKK	BUDJETTI 2012	BUDJETTI 2011
MR-FJLS yhteensä	40 551	36 733
<i>Hankevarat</i>	<i>2 327</i>	<i>3 186</i>
3-6420-2 Uusi pohjoismainen ruoka	2 327	3 186
<i>Kalastus</i>	<i>6 130</i>	<i>6 022</i>
3-6610-1 Hankevarat – kalastus	6 130	6 022
<i>Maa- ja metsätalous</i>	<i>26 563</i>	<i>21 793</i>
<i>Hankevarat – maatalous</i>	<i>1 174</i>	<i>1 554</i>
3-6510-1 Hankevarat – maatalous	365	759
3-6520-2 Maataloustutkimuksen pohjoismainen kontaktielin (NKI)	809	795
<i>Laitokset – maatalous</i>	<i>19 587</i>	<i>14 140</i>
3-6585-3 Pohjoismainen geenivarakeskus (NordGen)	19 587	14 140
<i>Hankevarat – metsätalous</i>	<i>5 802</i>	<i>6 099</i>
3-6310-1 Hankevarat – metsätalous	389	782
3-6581-2 Yhteispohjoismainen metsäntutkimus (SNS)	5 413	5 317
<i>Elintarvikkeet</i>	<i>5 531</i>	<i>5 732</i>
3-6810-1 Hankevarat – elintarvikkeet	3 877	4 108
3-6820-1 Tutkimus – elintarvikkeet	1 113	1 093
3-6830-1 Pohjoismainen toimintasuunnitelma terveyden ja elämänlaadun parantamiseksi	541	531

TUHATTA DKK	BUDJETTI 2012	BUDJETTI 2011
MR-JÄM	8 957	8 644
<i>Hankevarat</i>	<i>8 957</i>	<i>8 644</i>
1-4410-1 Hankevarat – tasa-arvo	3 657	3 592
1-4480-2 Pohjoismainen tasa-arvotiedon keskus (NIKK)	5 300	5 052

TUHATTA DKK		BUDJETTI 2012	BUDJETTI 2011
MR-U		235 093	227 642
<i>Yleiset koulutus- ja tutkimuspanostukset</i>		3 592	3 528
2-2505-1	Käyttövarat – koulutus ja tutkimus	3 592	3 528
<i>Politiikan kehittäminen ym.</i>		17 049	16 746
2-2510-1	Koulualan pohjoismaisen yhteistyön neuvonantajaryhmä (NSS)	1 651	1 622
2-2520-1	Aikuisten oppimisen pohjoismaisen yhteistyön neuvonantajaryhmä (SVL)	1 175	1 154
2-2530-1	Korkeakouluasteen koulutuksen pohjoismaisen yhteistyön johtoryhmä (HÖGUT)	1 391	1 366
2-2544-1	Pohjoismainen kieliyhteistyö	5 357	5 262
2-2553-1	Politiikan kehittäminen, tietoyhteiskunta ja IT-infrastruktuuri	601	590
2-3127-2	Politiikan kehittäminen, aikuisten oppiminen	6 874	6 752
<i>Liikkuvuus- ja verkosto-ohjelmat</i>		74 413	73 097
2-2513-2	Nordplus	72 142	63 697
2-2534-4	Tuki Pohjoismaiselle kesäyliopistolle (NSU)	1 191	1 170
2-2543-2	Nordplusin kieli- ja kulttuuriohjelma	0	7 169
2-2545-2	Pohjoismaiden kielten ja kulttuurin ulkomaanopetuksen toimikunta	1 080	1 061
<i>NordForsk</i>		113 933	108 627
2-3100-3	NordForsk	112 931	107 643
2-3140-2	Pohjoismainen bioetiikkakomitea	1 002	984
<i>Muu tutkimus</i>		26 106	25 644
2-3180-2	Teoreettisen fysiikan pohjoismainen laitos (NORDITA)	10 718	10 528
2-3181-2	Pohjoismainen merioikeuden laitos (NIFS)	3 194	3 138
2-3182-2	Pohjoismainen Aasian-tutkimusinstituutti (NIAS)	5 064	4 974
2-3184-2	Pohjoismainen vulkanologinen instituutti (NORDVULK)	5 174	5 083
2-3185-2	Pohjoismainen saamelaisinstituutti (NSI)	1 956	1 921

TUHATTA DKK		BUDJETTI 2012	BUDJETTI 2011
MR-S		39 810	37 741
<i>Hankevarat</i>		<i>19 248</i>	<i>18 908</i>
4-4310-1	Hankevarat – sosiaali- ja terveyspolitiikka	5 654	5 554
4-4320-1	Pohjoismainen vammaispoliittinen neuvosto (NHR)	1 122	1 102
4-4340-1	NOMESKO ja NOSOSKO	1 882	1 849
4-4382-2	Pohjoismainen hammasmateriaalin koestuslaitos (NIOM)	10 590	10 403
<i>Laitokset</i>		<i>20 562</i>	<i>18 833</i>
4-4380-3	Pohjoismainen hyvinvointikeskus	20 562	18 833
4-4381-3	Pohjoismainen kansanterveystieteen korkeakoulu (NHV)	37 034	33 920

TUHATTA DKK		BUDJETTI 2012	BUDJETTI 2011
MR-NER yhteensä		121 546	116 272
<i>Elinkeinopolitiikka</i>		<i>78 546</i>	<i>74 928</i>
<i>Hankevarat – elinkeinopolitiikka</i>		<i>2 077</i>	<i>2 040</i>
4-5140-1	Hankevarat – elinkeinopolitiikka	2 077	2 040
<i>Laitokset – elinkeinopolitiikka</i>		<i>76 469</i>	<i>72 888</i>
4-5180-3	Nordic Innovation	76 469	72 888
<i>Energia</i>		<i>10 065</i>	<i>9 717</i>
4-5141-1	Hankevarat – energiapolitiikka	2 180	2 141
4-5142-2	Työryhmät – energiapolitiikka	2 077	2 040
<i>Laitokset – energiapolitiikka</i>		<i>5 808</i>	<i>5 536</i>
4-3220-3	Pohjoismainen energiantutkimus (NEF)	5 808	5 536
<i>Aluepolitiikka</i>		<i>32 935</i>	<i>31 627</i>
4-5143-1	Hankevarat – aluepolitiikka	3 447	3 356
4-5145-2	Työryhmät – aluepolitiikka	1 527	1 530
4-5151-4	Pohjoismainen Atlantti-yhteistyö (NORA)	6 505	6 390
4-5160-2	Raja-alueyhteistyön komiteat	10 529	10 343
<i>Laitokset – aluepolitiikka</i>		<i>10 927</i>	<i>10 008</i>
4-6180-3	Pohjoismainen aluekehityksen keskus (Nordregio)	10 927	10 008

TUHATTA DKK		BUDJETTI 2012	BUDJETTI 2011
MR-M		44 586	43 797
3-3310-1	Käyttövarat – ympäristö	6 749	6 630
3-3311-2	Työryhmät – ympäristö	23 501	23 085
3-3320-2	NEFCO:n ympäristökehitysrahasto	11 755	11 547
3-6720-4	Joutsenmerkki – pohjoismainen ympäristömerkintä	2 581	2 535

TUHATTA DKK		BUDJETTI 2012	BUDJETTI 2011
MR-A		13 527	13 238
<i>Hankevarat</i>		<i>10 321</i>	<i>9 951</i>
2-4110-1	Muut hankevarat – työelämä	611	602
2-4111-2	Pysyvät työryhmät – työelämä	5 305	5 222
2-4120-2	Nordjobb	2 810	2 760
2-4130-1	Työelämäviestintä	1 595	1 367
<i>Laitokset</i>		<i>3 206</i>	<i>3 287</i>
2-4180-3	Pohjoismainen työsuojelukoulutusinstituutti (NIVA)	3 206	3 287

TUHATTA DKK		BUDJETTI 2012	BUDJETTI 2011
MR-FINANS		1 822	1 790
4-5210-1	Hankevarat – talous- ja rahapolitiikka	1 822	1 790

TUHATTA DKK		BUDJETTI 2012	BUDJETTI 2011
MR-LAG yhteensä		1 393	1 368
1-7110-1	Hankevarat – oikeusyhteistyö	1 393	1 368

TUHATTA DKK		BUDJETTI 2012	BUDJETTI 2011
Naapuruuspolitiikka		95 147	93 215
6-0820-2	Osaamisen kehittäminen ja verkostot	27 235	26 753
6-0980-1	Kumppanuus ja raja-alueyhteistyö	6 320	6 208
6-0960-1	Itämeren alueen kansalaisjärjestötoiminta	6 025	5 714
6-5280-3	Pohjoismaiden Projektivientirahasto (NOPEF)	15 882	15 354
6-0970-3	Ministerineuvoston Luoteis-Venäjän-toimistot	10 043	9 865
6-0810-3	Ministerineuvoston Viron-, Latvian- ja Liettuan-toimistot	11 295	11 095
6-0910-1	Poliittiset aloitteet	1 142	1 122
6-0870-1	Arktinen yhteistyöohjelma	9 717	9 545
6-0950-2	EHU/Valko-Venäjä	4 780	4 695
6-0800-1	Viro-, Latvia-, Liettua- ja Luoteis-Venäjä-yhteistyön suuntaviivojen toteuttaminen	0	204
6-0990-1	Yhteistyö Pohjoismaiden länsinaapurien kanssa	2 708	2 660

TUHATTA DKK		BUDJETTI 2012	BUDJETTI 2011
YHTEISTYÖMINISTERIT		115 344	115 105
	<i>Ministerineuvoston sihteeristö (NMRS)</i>	<i>79 220</i>	<i>77 119</i>
5-0180-3	Ministerineuvoston sihteeristö (NMRS)	79 220	77 119
	<i>Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteiset toiminnot</i>	<i>36 124</i>	<i>37 986</i>
5-0410-4	Norden-yhdistysten liitto	3 250	3 193
5-0425-4	Länsi-Pohjola-avustus	731	918
5-0435-1	Pääsihteerin käyttövaranto	415	408
5-0445-1	Puheenjohtajamaan erä	6 022	6 426
5-0460-1	Kestävä Pohjola	3 047	2 693
5-1011-1	Tiedotustoiminta	5 096	10 088
5-1012-1	Norden i Fokus	4 461	0
5-1021-1	Kansainvälinen toiminta	727	714
5-1030-2	Haloo Pohjola	5 379	5 284
5-1035-1	Rajaesteet	3 942	3 672
5-1050-2	Virkamiesvaihto	1 527	1 530
5-0500-2	Pohjoismaiden ministerineuvoston erä Islannin tukemiseksi	1 527	3 060

Liite 3: Valuuttakurssit ja inflaatioprosentit 2012

VALUUTTAKURSSIT JA INFLAATIOPROSENTIT

100 EUR	=	745	DKK
100 ISK	=	4,7	DKK
100 NOK	=	95	DKK
100 SEK	=	82	DKK
Tanska		1,8%	
Suomi		3,3%	
Islanti		3,7%	
Norja		1,6%	
Ruotsi		1,19%	

Hankevarojen muuntokerroin on 1,8%.

norden

Pohjoismaiden ministerineuvosto

Ved Stranden 18
DK-1061 København K
www.norden.org

ANP 2011:742
ISBN 978-92-893-2298-0